



مشروعیت نظام و دولت چیست

نوع حکومتی است که بر اساس قانون استوار بوده و عملکرد آن بر مردم آشکار باشد. این چنین دولت تحت کنترل یک ملت شایسته بوده توسط همه ملت به رسمیت شناخته شود. از دیدگاه علوم اسلامی و دینی، مشروعیت داشتن، به معنای انتساب یک موضوع به دین و شرعی بودن آن است

ولی در جهان در علم سیاست مشروع معادل واژه‌ی legitimacy یا قانونی می‌باشد. بنابراین معنا و مفهوم مشروعیت، حاکمان حق دارند بر مردم حکمرانی کنند و مردم نیز باید از آنان اطاعت نمایند. یک دولت زمانی مشروع می‌شود که ملت و یا نماینده‌های ملت آنرا پذیرفته قوانین سازند که تخطی از قوانین بین‌المللی ننموده ملت‌های جهان آن دولت را برسمیت شناخته به آن روابط دیپلماتیک پیدا نمایند.

یک دولت مشروع می‌تواند قدرت، نفوذ و اقتدار داشته باشد. در این حالت، قدرت دولت بیشتر بر اساس باور، رضایت و تابعیت مردم استوار بوده زور و اجبار در آن وجود ندارد.

در علوم سیاسی، مشروعیت حق و پذیرش توسط مرجع قانونی، معمولاً یک قانون حاکم بر دولت ملی یک رژیم سیاسی است. اصطلاح مشروعیت نشان دهنده یک سرمیت حکومتی است که دولت "حوزه نفوذ" خویش نشان می‌دهد. مرجعی که مشروع تلقی می‌شود، اغلب از حق و توجیح اعمال قدرت برخوردار است. در جهان نوع دولت مشروع را دولت مدرن گویند. دولت مدرن مخالف حکومت مطلقه است.

مشروعیت سیاسی

مشروعیت یکی از شرط اساسی برای حکومت کردن اتلاق می‌شود که بدون آن یک دولت دچار بن بست (های) قانونی شده سقوط می‌کند. مشروعیت سیاسی را می‌توان به «باور جمعی اعضای درون یک نظام و حاکمیت سیاسی به وجود و استمرار نظام یا حاکمیت» تعریف نمود. به این باور و اعتقاد موجب می‌گردد که هر یک از تبعه افغان از قدرت اعمال شده پیروی از حاکمیت سیاسی را بر خود لازم تلقی کنند. بدین ترتیب اطاعت از قدرت و نهاد سیاسی به یک امر اخلاقی و منطقی مبدل می‌شود و دیگر نیازی به اعمال زور و سلطه و فشار نیازی نخواهد بود. در واقع باید گفت مشروعیت سیاسی، پیشرفت و ترقی است که در آن قدرت به اقتدار تبدیل می‌شود و قدرت سیاسی، خصلتی عقلانی می‌یابد؛ در نتیجه، رابطه‌ای اساسی میان سلطه مشروع و مشروعیت سیاسی بوجود می‌آید. دولتهای مشروع بر علاوه قانون کشوری یک تعداد قوانین بین‌المللی را پذیرفته و مطابق آن عمل نماید که

بنام دولت مدرن یاد می شود. عملکرد یک دولت مدرن در چهار چوب نظام سیاسی کشور باید قوانین ذیل را مراعات کند.

۱. حق و حقوق تبعه یک افغان و آزاد زندگی کردن یک تبعه افغان در افغانستان که مقید به شرایط نباشد. مثلا دولت ملت نباید به ملت امر کند که ایجاب بپوش به زنها گوید بیرون نروبه مردان گوید ریش بگذار. اگر ریش نگذارد بندی میشود پس این وطنش نیست.

۲. آزادی بیان ، جراید ، اخبار ، رادیو و تلویزیونها

۳. آزادی حقوق زنان

۴. آزادی کار

۵. آزادی اقتصادی بدون محدودیتها و انحصار

۶. آزادی احزاب ، سازمانهای اجتماعی ، مدنی

۷. انتخابات و حق رای دهی مساویانه

۸. انحصار خشونت تنها توسط محافظان قانون

میگوید در دولت مدرن، تنها دولت است که میتواند اعمال زور کند و قدرت عریان داشته باشد. به عنوان مثال، دولت میتواند مجرمین را تعقیب کند، دولت میتواند کسی را مجازات کند، دولت میتواند نظم و پالیسی داشته باشد و نظم را برقرار کند. انحصار این کنترل در اختیار دولت است و هیچ نیروی دیگری در جامعه حق ندارد چنین قدرتی داشته باشد.

۹. دولت ملی

یک دولت توسط آن ملتی که در یک جغرافیای مشخص قرار داشته آن ملت برای استقرار نظام و امنیت سیاسی اقتصادی دست به قانون زنند که مورد قبول آن ملت قرار گیرد. این چنین دولت را دولت ملی گویند. بدین معناست که حاکمیت یا قدرت مرکزی حکومت، میتواند نسبت به ملت، اعمال اقتدار کند.

۱۰. حاکمیت

مفهوم حاکمیت حکمرانی دولت بر ملت است. دولت استوار با یک قدرت مرکزی، انحصاری است و این حاکمیت تحت عنوان حاکمیت ملی فعالیت دارد، بدین معنا که حاکمیت از آن ملت است و این مردم هستند که قدرت حکمرانی دارند.

۱۱. مشروطیت

این بدین معنا که همه مشروط به نظام دارای حقوقی هستند و هیچکس نمیتواند ادعا کند که بالاتر از نظام حقوقی که دارد و بگوید که من مقید و تابع نظام نیستم. همه افراد جامعه باید حقوق و اختیارات خود را از نظام قانونی دریافت کنند. این به معنای مشروط و مقید بودن حکومت و مقامات حکومتی است. از یک طرف دولت دارای کنترل انحصاری خشونت است و در مقابل، ملت بر دولت دارای حقوق دارند که باید دولت آن را محفوظ نگه دارد.

۱۲. قدرت و اقتدار.

در نظام مدرن اشخاص مطرح نبوده حاکمیت قانون شرط است بدین معنا که قدرت باید از ماهیت اشخاص نباشد. حتی وقتی صحبت از وفاداری به دولت میشود به معنای وفاداری به یک شخص خاص نیست، قدرت غیرشخصی با مفهومی به نام حکومت قانون، قرابت دارد. حکومت قانون

یعنی حکومت غیرشخصی، یعنی حکومتی که قاعده‌ها بر مردم حکم میرانند نه اشخاص و آنها نیز خود مقید به قوانین هستند. بنا‌عا درین گونه دولت خود کامگی بکلی ممنوع باشد.

۱۳. پستهای دولتی

مفهوم دیوانسالاری یا پستهای دولتی بدین معناست که شما با ساختارهای اداری دولتی مانند مقامات، پستهاست دارای شرح وظایف مشخصی هستند و معیار ارتقا، انتصاب و جابه‌جایی افراد در این پستها، بر اساس شایستگی و لیاقت افراد باشد. نه بر اساس موارد دیگر.

۱۴. حقانیت

به معنای قدرت مشروع است که قانون به آن داده است. کسی بدون قانون چیزی نمیتواند.

۱۵. شهروندی

مفهوم دیگری که در رابطه با دولت مدرن مطرح است، مفهوم شهروندی است. هر شهر وند دارای حق و حقوقی بوده بلمقابل دولت بالای شهروند مکلفیتهای دارد که هر دو احترام کنند.

۱۶. مالیات

آخرین مفهوم و مشخصی دولت مدرن که پیرامون بر آن تاکید میکند مفهوم مالیات است. سهم مالیات از مجموعه درآمد ملی است که نشان میدهد دولت تا چه حد به ملت وابسته است، دولت‌هایی که درآمدشان از منابع طبیعی به دست می‌آید، نیازی به ملت ندارند و به آنها پاسخگو نیستند فقط دولت‌هایی که درآمد خود را از مالیات مردم به دست می‌آورند خود را موظف به پاسخگویی به ملت میدانند.

اثرات و نتایج مشروعیت سیاسی را به صورت ذیل خلاصه کرد

۱. مشروعیت سیاسی، اطاعت شهروندان خویش را میتواند به راحتی کسب می‌کند و بدین طریق، از تکیه بر قدرت فیزیکی و زور و سرکوبی ممانعت صورت می‌گیرد.

۲. مشروعیت یک نظام سیاسی، چیزی جز فراهم آوردن زمینه‌های بدست آوردن جواز اعمال بر قدرت در یک نظام سیاسی میباشد.

۳. در نظام‌های مشروع، قدرت و حاکمیت سیاسی در مقایسه با نظام‌هایی که با بحران مشروعیت روبه‌رو هستند، راحت‌تر اعمال می‌گردد و بدین ترتیب، نظام سیاسی نیز ثبات و پایداری بیشتری دارد.

حکومت مشروع

عقیده به حاکمیت دولت، موظف بودن به اطاعت و حق داشتن دولت در اعمال سلطه و وظیفه مردم در قبول سلطه آن است. بنا براین تعبیر، حاکمیت چه در پیدایش و چه در مرحله بقا مورد توجه مردم قرار داشته باور به آن شرط است یا به عباره دیگر حکومت ارگانی رسمی است که بر رفتارهای اجتماعی نظارت داشته و با آنها جهت می‌بخشد. اگر مردم از طریق مسالمت‌آمیز، جهت‌دهی را پذیرا نشوند، حکومت با توسل به قوه قهراهدافش را دنبال می‌کند، اگر کسانی از مقررات وضع شده برای نیل به هدفقانون، تخلف کنند با کمک دستگاههای مانند نظم عامه مجبور به پذیرفتن مقررات می‌شوند.

مشروعیت به لحاظ منابع آن احتمالاً از سه صورت برخوردار است :

۱. مشروعیت قانونی: در این نوع مشروعیت، تمام تصمیمات، به خصوص چگونگی رابطه بین افراد و قدرت سیاسی، بر اساس قانون صورت می‌گیرد.
۲. مشروعیت سنتی: در این نوع اطاعت محصول قانون نیست و اساساً ناشی از سنت‌هایی است که در حکومت کنندگان متجلی شده است. در واقع مشروعیت کرکتر و عمل سنتی افراد بنا کننده است؛
۳. مشروعیت کاریزماتیک: این مشروعیت بر کرکتر و اعمال عاطفی و احساسی افراد و خصوصیات فوق‌العاده رهبری است.

منابع

۱. مشروعیت سیاسی نوشته غلام رضا خسروی مورخ ۱۳۸۰ شماره ۲۴ جامع علوم انسانی

<http://ensani.ir/fa/article/91488/%D9%85%D8%B4%D8%B1%D9%88%D8%B9%DB%8C%D8%AA-%D8%B3%DB%8C%D8%A7%D8%B3%DB%8C>

۲. مشروعیت ویکی پدیا فارسی

<https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%85%D8%B4%D8%B1%D9%88%D8%B9%DB%8C%D8%AA>

۳. مشروعیت (علوم سیاسی) در ویکی فقه

[http://wikifeqh.ir/%D9%85%D8%B4%D8%B1%D9%88%D8%B9%DB%8C%D8%AA_\(%D8%B9%D9%84%D9%88%D9%85_%D8%B3%DB%8C%D8%A7%D8%B3%DB%8C](http://wikifeqh.ir/%D9%85%D8%B4%D8%B1%D9%88%D8%B9%DB%8C%D8%AA_(%D8%B9%D9%84%D9%88%D9%85_%D8%B3%DB%8C%D8%A7%D8%B3%DB%8C)

۴. legitimacy یا مشروع در ویکی پدیا انگلیسی

[https://en.wikipedia.org/wiki/Legitimacy_\(political](https://en.wikipedia.org/wiki/Legitimacy_(political)

۵. کدام است دولت مشروع در ویبساید تاپر

[/https://www.toppr.com/ask/question/what-is-a-legitimate-government](https://www.toppr.com/ask/question/what-is-a-legitimate-government)

۶. مشروعیت یا حقانیت حکومت در ویبساید بی بی سی نوشته مریم رستگار مورخ ۲۷ جولای سال ۲۰۰۹

https://www.bbc.com/persian/iran/2009/07/090727_mgh_ahmadinejad_legitimacy_election